

Wetlands Waterschap De Dommel

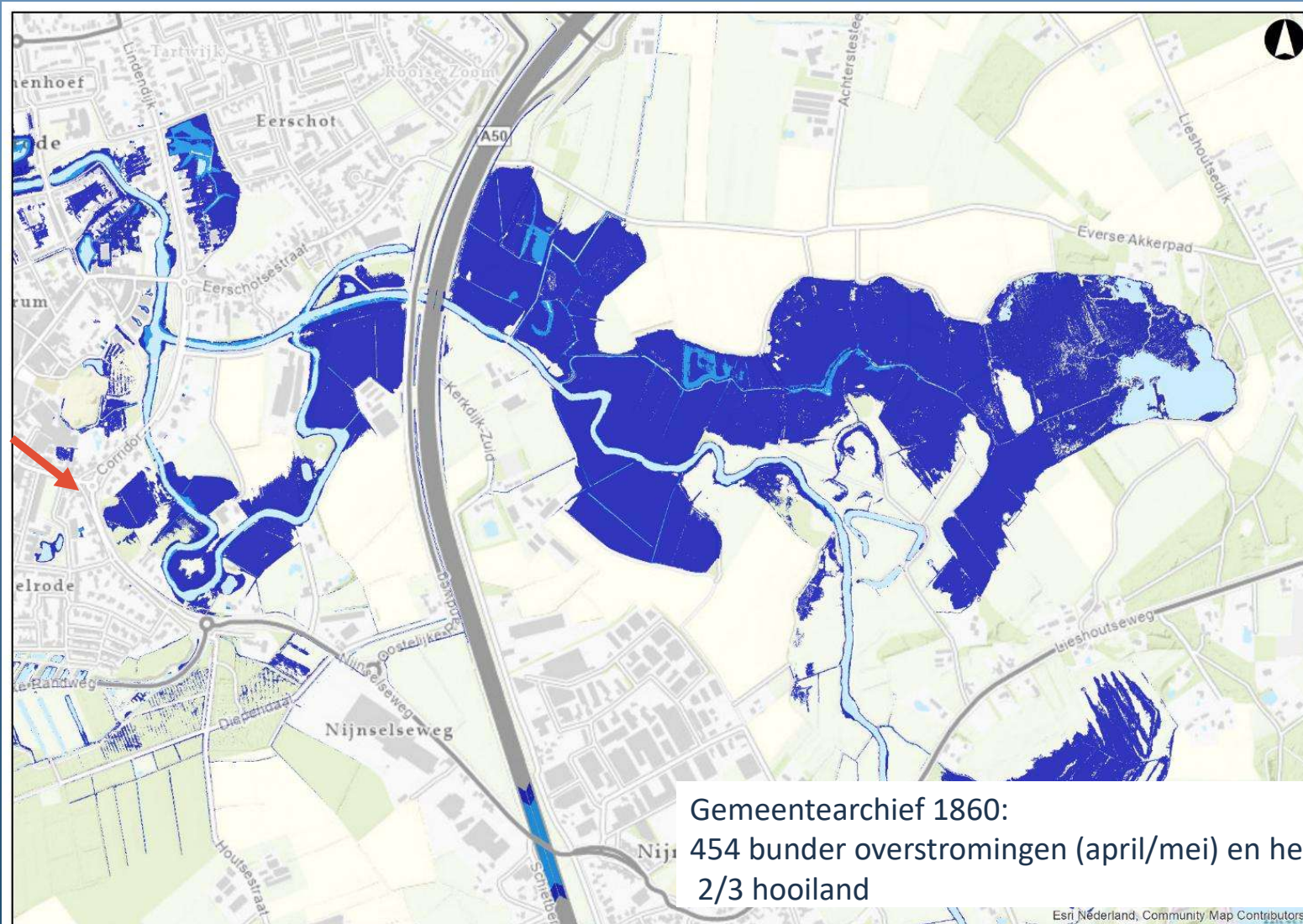
Mark
Scheepens
2-02-2026

Waterschap De Dommel

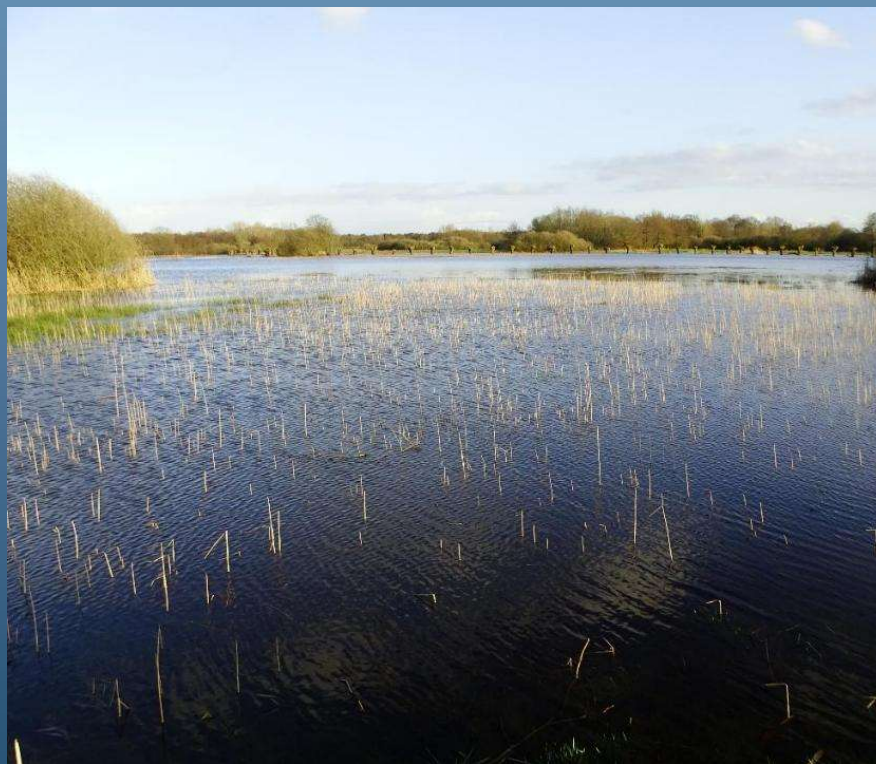

Waar komen we vandaan

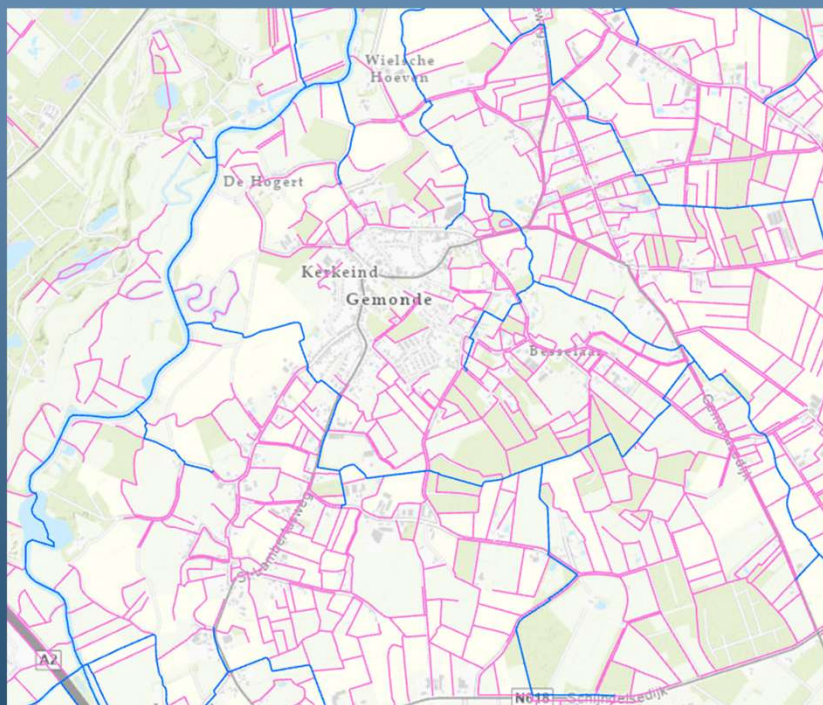

1863

Periode 1863-1980

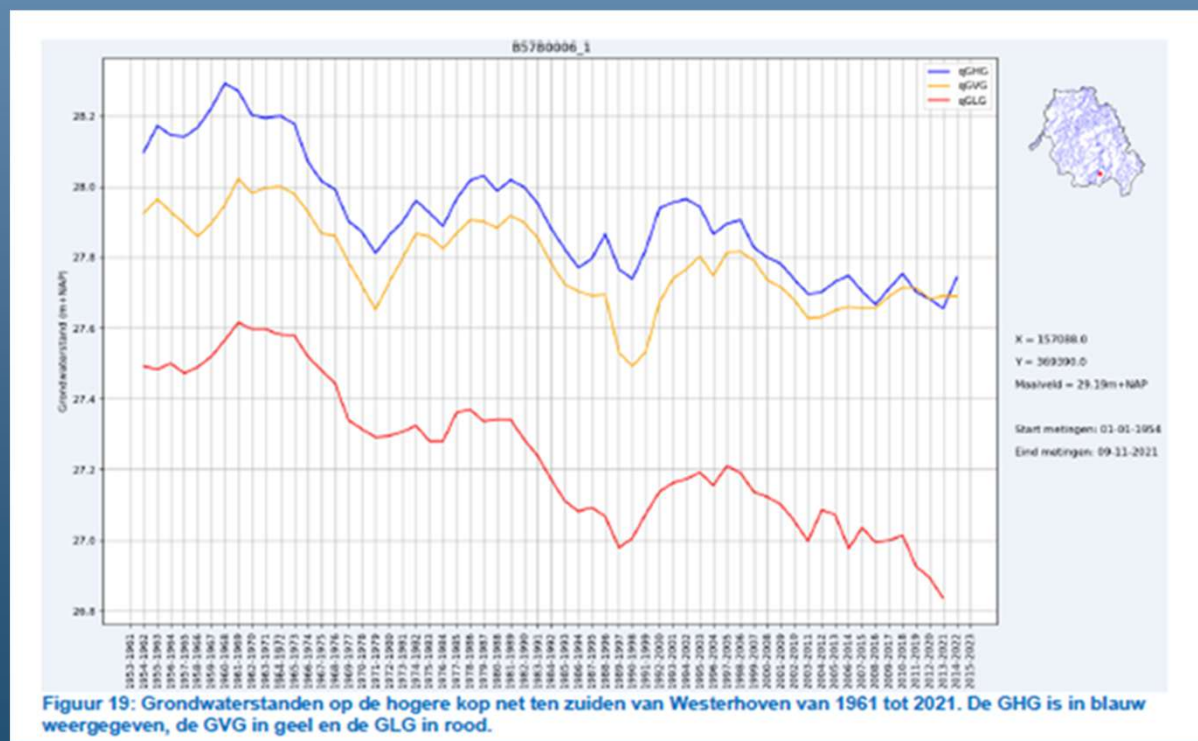

Keerzijde van “vooruitgang”

Trends vanaf jaren zestig vorige eeuw:

- De verdroging neemt toe.
- Grondwatervoorraad neemt af.
- Beken vallen met grotere regelmaat droog.
- Gewenste waterkwaliteit en ecologische kwaliteit waarborgen wordt steeds moeilijker (KRW).
- Geen ruimte in het systeem om water op te vangen/bergen

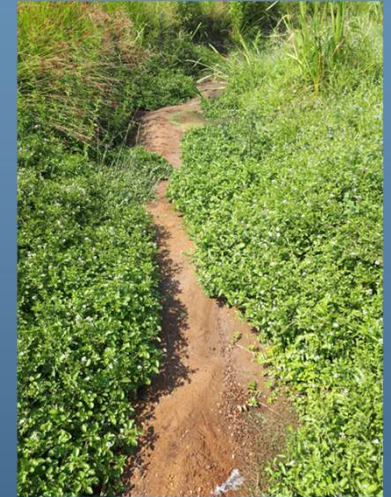

Gevolgen door drooglegging beekdalen

2018

2018-2022

Watertransitie, wat water wil

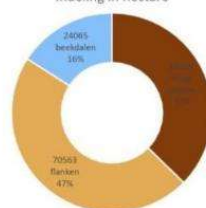
In het kort			
2050	Beekdalen	Flanken	Hoge koppen
Wat willen we bereiken?	Voldoende ruimte om neerslagpieken op te vangen. Een beekdal dat niet verdrogend werkt voor de omgeving.	Aan- en afvoer van water meer in balans bij een hoger grondwaterpeil.	Aanvulling van de grondwatervoorraad. Geen uitspoeling van milieuschadelijke stoffen.
Wat betekent dit?	Water krijgt meer ruimte Beken blijven stromen Het wordt natter Aanpassing gebruik water, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen	Stijgende grondwaterpeilen Minder beregening nodig	Hemelwater zakt de grond in (infilteert) Aanpassing gebruik water, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen.
Wat gaat het waterschap anders doen?	Aanpassen schaderegelingen Compenseren waardedaling gronden bij ingrepen enkel financieel Stimuleren en reguleren voorkomen uitspoeling milieuschadelijke stoffen	Grondwaterstanden en duurzaam grondgebruik zijn op elkaar afgestemd en worden vastgelegd in regels. Stimuleren en reguleren voorkomen uitspoeling milieuschadelijke stoffen	Alle onttrekkingen worden opnieuw bekeken A-watgangen minder diep Afvoeren alleen bij piekbuien Stimuleren en reguleren voorkomen uitspoeling milieuschadelijke stoffen

Hoge koppen-flanken-beekdalen.
Werkkaart.

Hoge koppen
Flanken
Beekdalen

Indeling in hectare

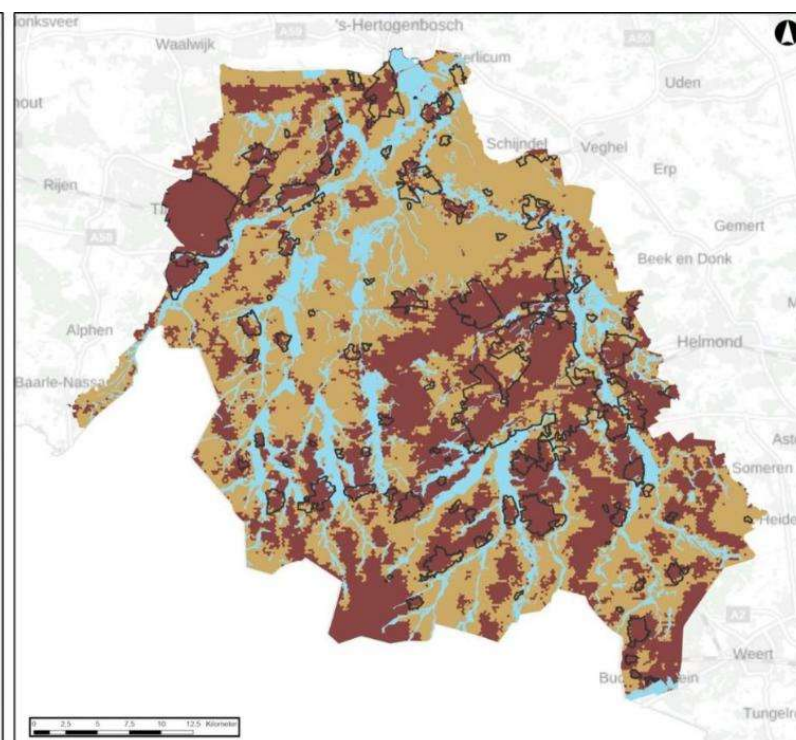

Datum: 22-12-2022 14:38

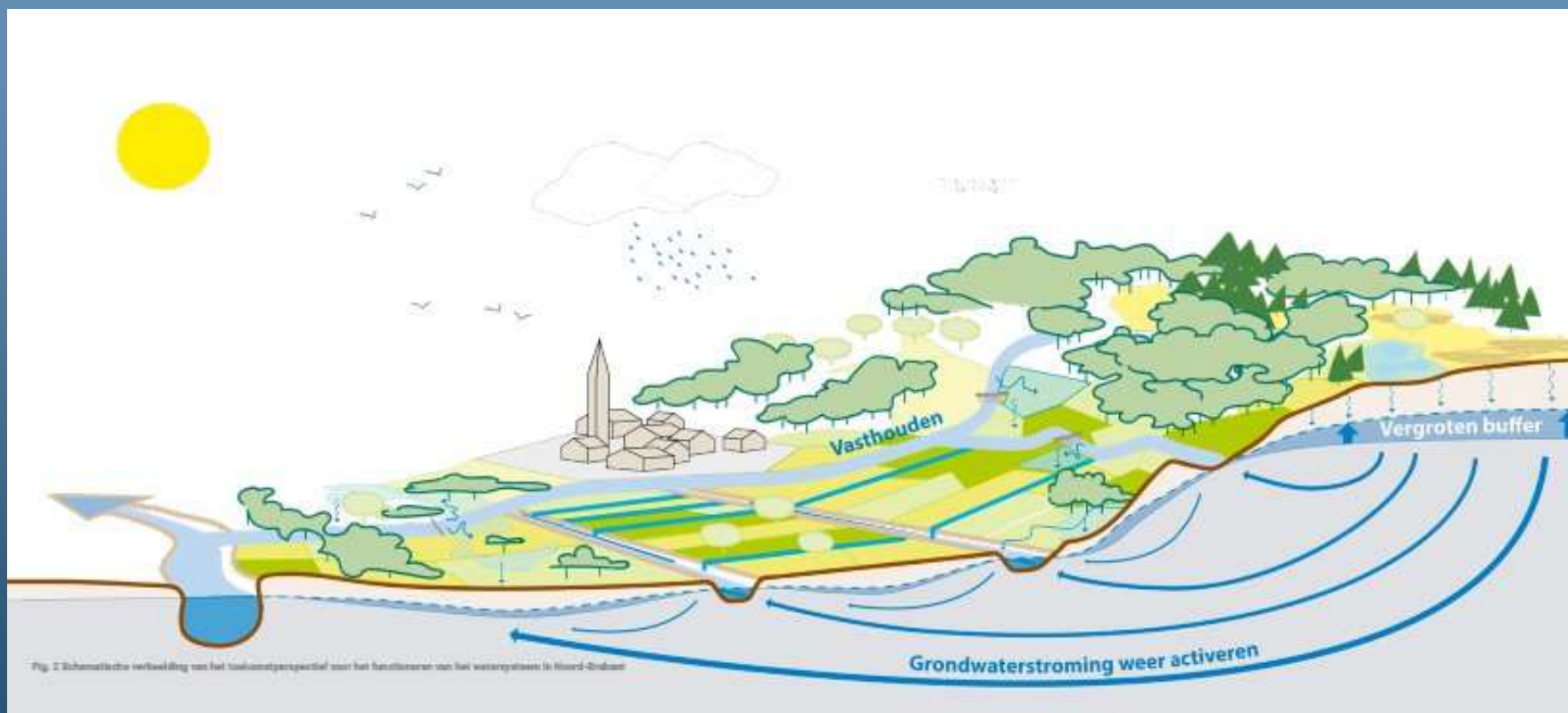
Kaartnummer :

Schaal: 1:410.000

Waterschap
De Dommel

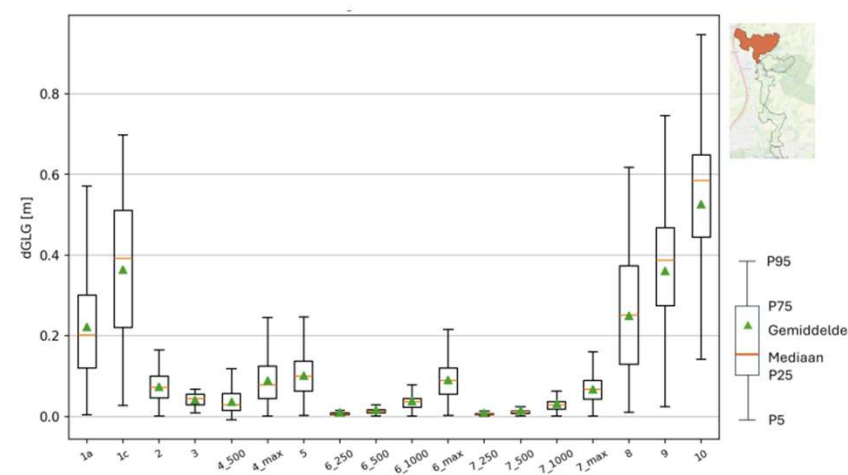
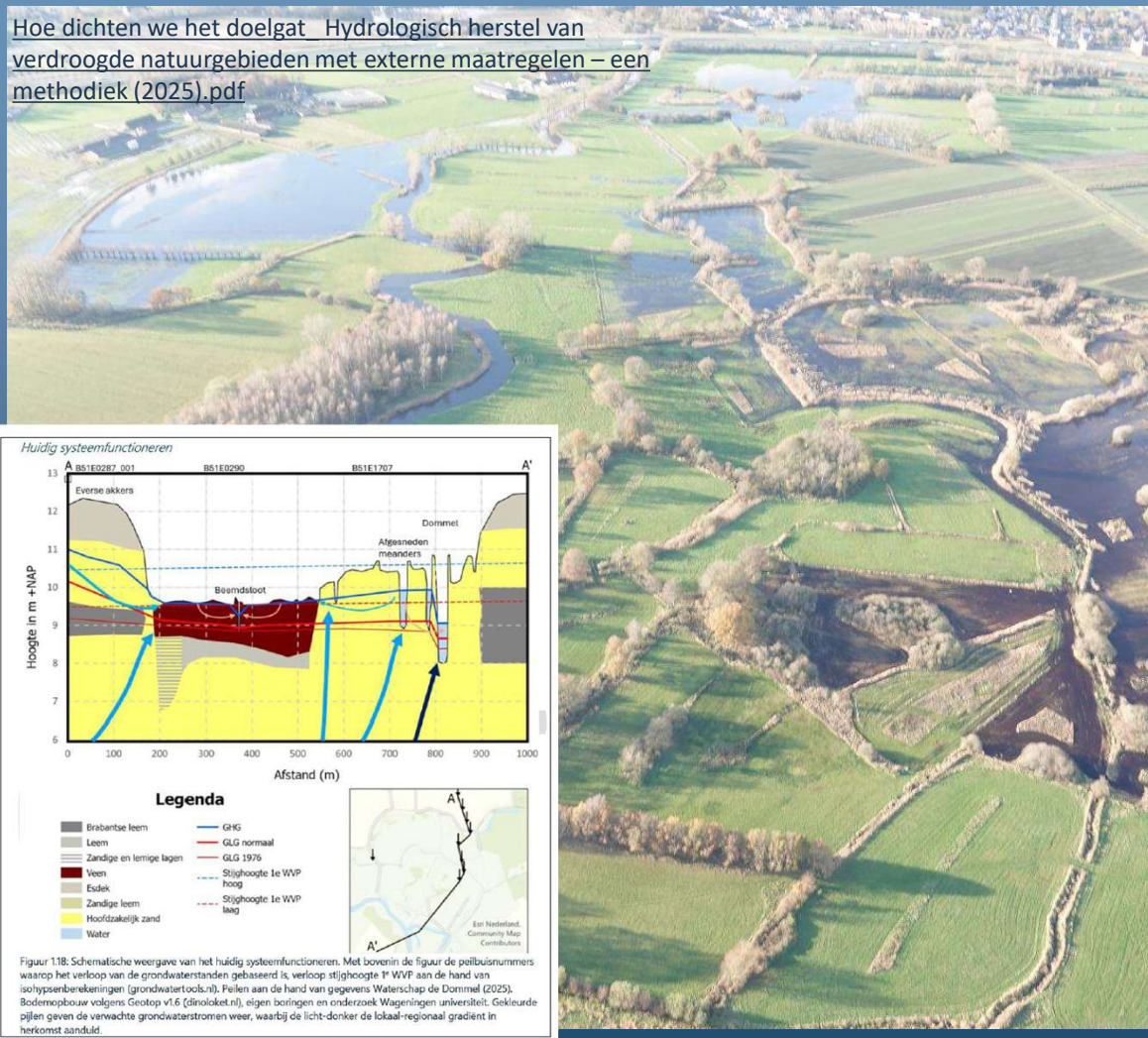

Waar is de meeste winst te halen?

Grootste beekdalveenmoeras van de Dommel

Hoe dichtten we het doelgat Hydrologisch herstel van verdroogde natuurgebieden met externe maatregelen – een methodiek (2025).pdf

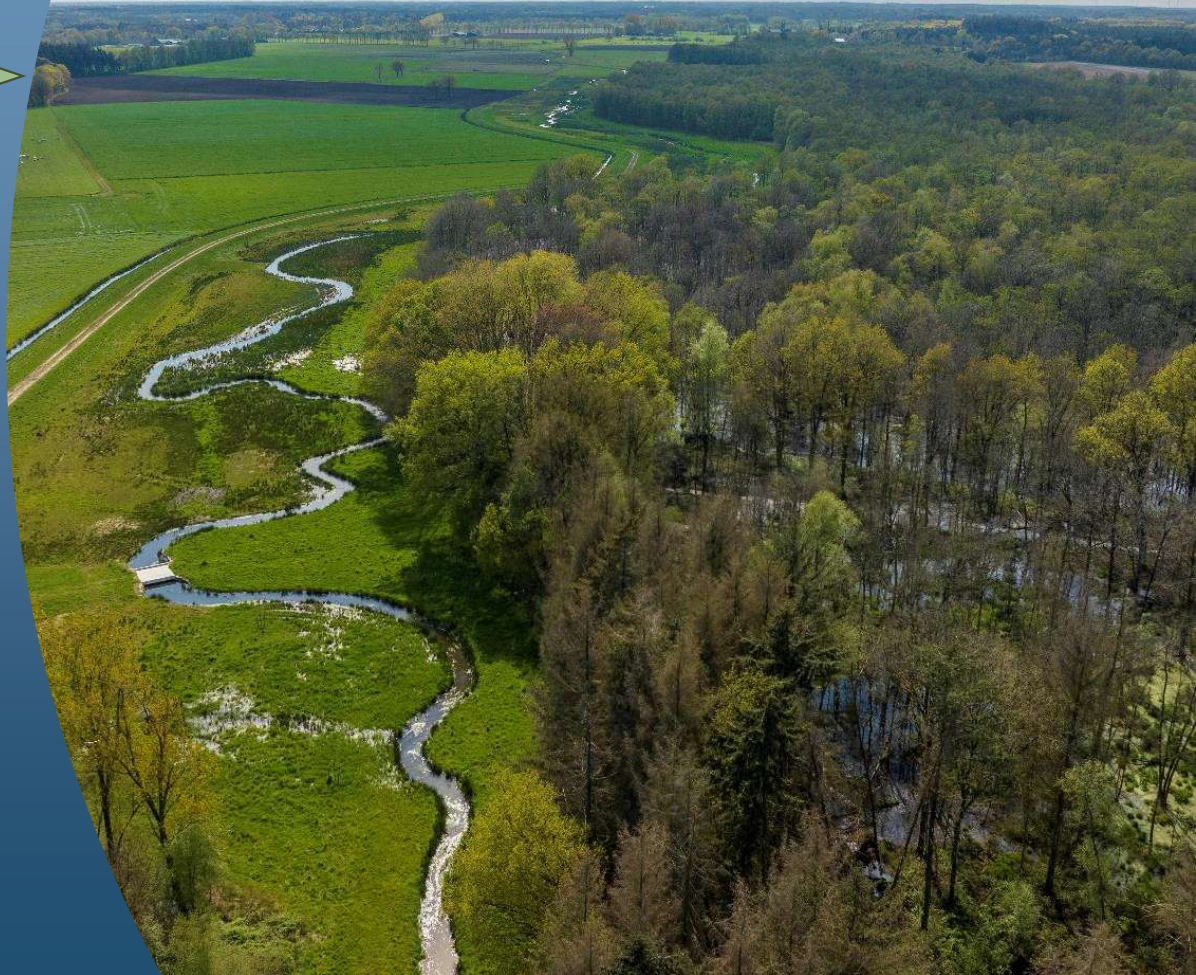
Figuur 3.18 Boxplots met veranderingen in GLG (m) ten opzichte van de nulsituatie in het natuurgebied (het rode gebied in de kaart rechtsboven). De blokken geven de 25-75 percentiel aan, waarbij het oranje streepje de mediaan aangeeft en het groene driehoekje het gemiddelde. De 'whiskers' geven de 5-95 percentiel aan. De scenario-nummering is als volgt (verdere toelichting in bijlage 2): 1: maximaal externe maatregelen (a: exclusief Dommel, c: inclusief Dommel); 2: stopzetten drinkwater- en industriële winningen; 3: stopzetten beregeningsonttrekkingen; 4: aanpassing landgebruik; 5: maximale aanpassing ontwatering; 6: ontwateringsdiepte 0.3m-mv; 7: ontwateringsdiepte 0.5m-mv; 8: interne maatregelen; 9: intern+externe aanpassing ontwatering; 10: intern + extern maximaal.

Wat doen we nu, en wat
doen we anders

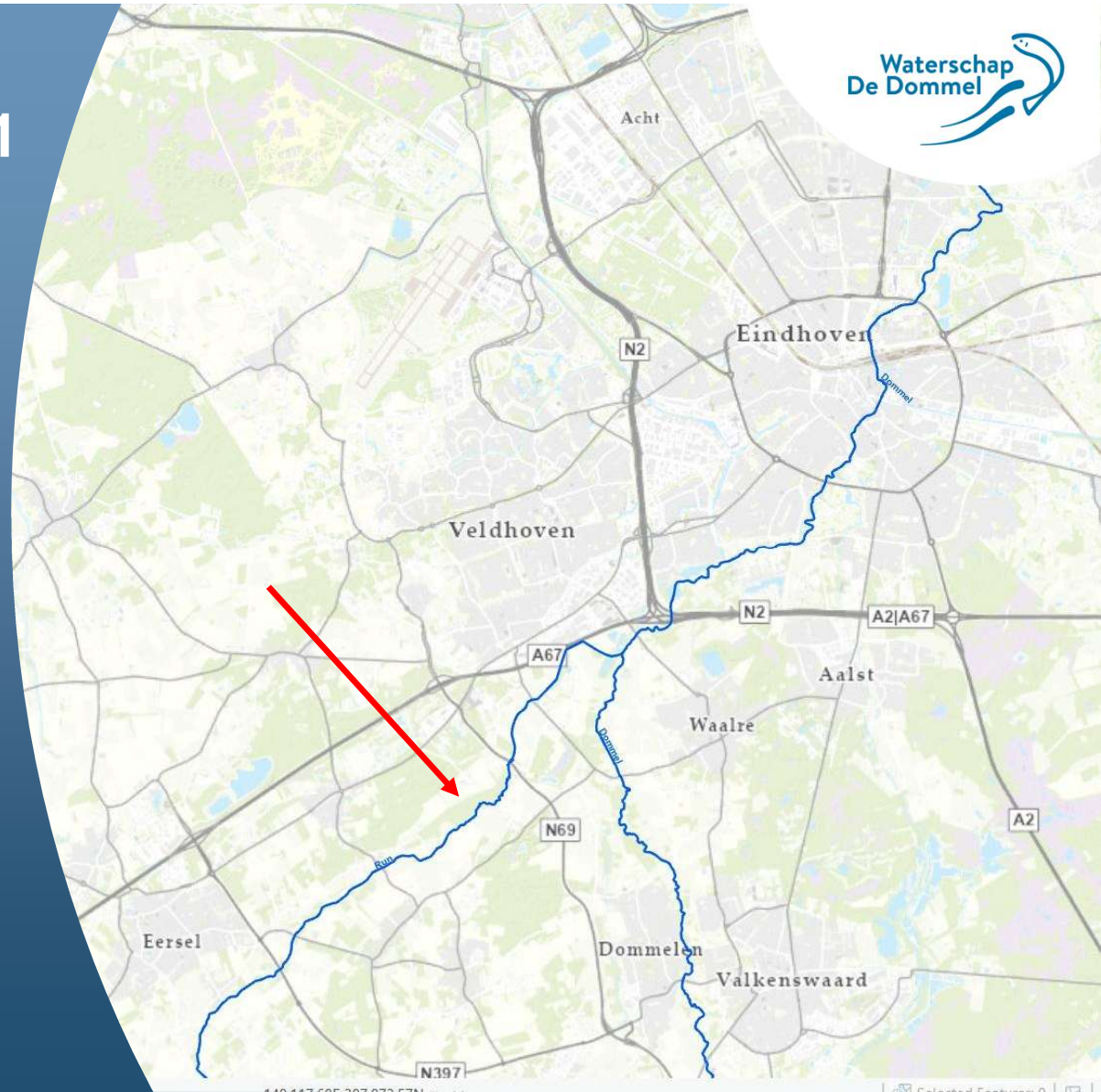
Beekherstel

Beekdalherstel

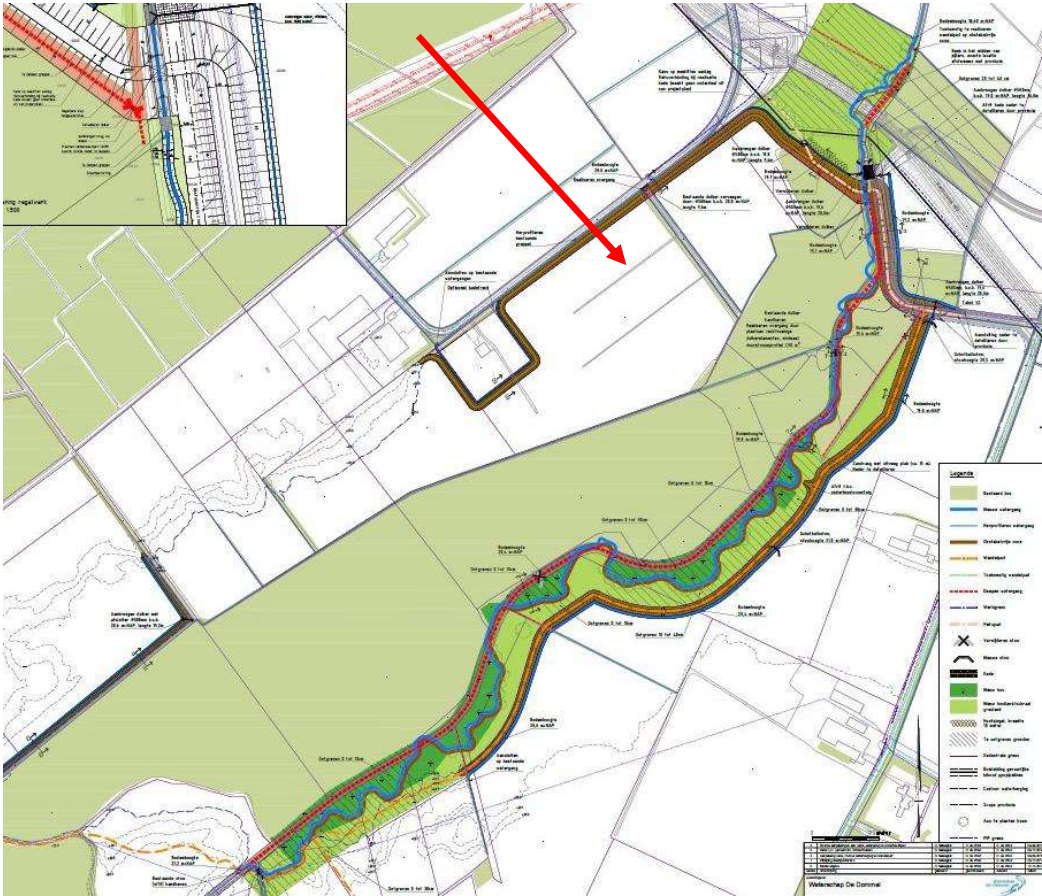

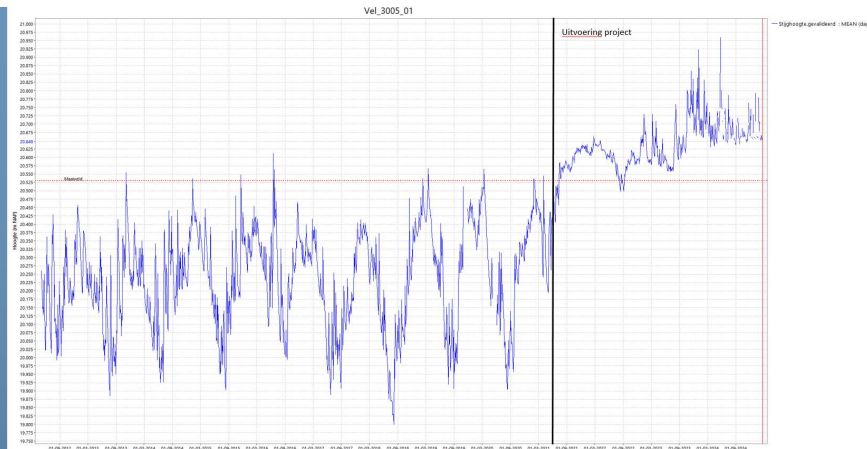
Beek(dal)herstel Run 2021

- Natura 2000 beek
- Natte natuurparel (verdroogd hoog- en laagveenbos)

De Run te Veldhoven

De Run, redding voor Eindhoven

460,000 M³
water

Resultaten

460.000 kub waterberging

Herstel wetlands, 80 hectare

4 kilometer beekherstel (Kaderrichtlijn
water en Natura 2000, Drijvende
waterweegbree)

Grondwaterherstel!

Uitdagingen

Het concept van vernatting en wetlands wordt niet door iedereen direct omarmd (shifting baseline syndrome)

Waterschap De Dommel liet onderzoek doen na enorme wateroverlast

Kan extra kanaaltje helpen?

Was de enorme wateroverlast twee jaar geleden minder geweest als langs de beken een afvoerkanaal had gelegen? Boeren zijn ervan overtuigd.

Waterschap De Dommel liet het onderzoeken.

Lucas van Houtert
lucas.van.houterts@ed.nl
Eindhoven

Even terug in de tijd: de winter van 2023 en het voorjaar van 2024. Indrukwekkende luchtbeelden van ondergelopen wegen, weilanden en tuinen. Bewoners die moede worden van het water in de kelder of de kruipruimte, schimmel op de muren.

Maandenlange regenval onderwierp ons watersysteem aan een extreme stresstest. Die toonde genadeloos aan dat onze beken bij zoveel regen verzuipen, en het omliggende land eveneens. En terwijl het water op het land stond, zwol onder boeren en getroffen burgers de discussie aan. Overal had het waterschap beken laten meanderen, om in droge tijden water vast te houden. Was dat wel een goed idee geweest? Moesten er naast die slingerbeken niet rechte kanalen worden gelegd, om in natte tijden als een snelle bypass het water af te voeren?

Die vraag legde Waterschap De Dommel bij een team van hydrologen en een onafhankelijk onderzoeksbureau. De experts berekenden aan de hand van modellen hoeveel

te storten doordat water het fundament instabiel maakte.

Als het onderzoek één ding laat zien, is het dit: bij extreme regenval, zoals die eens in de honderd jaar voorkomt, overstroomt de boel rond de beekdalen in alle gevallen.

Een extra afvoerkanaal maakt vooral verschil als er wel veel regen valt, maar het ook weer niet al te gek is. Neem een bui zoals die elk jaar wel een keer naar beneden komt. In het beekdal, bij de beek en de bypass, kan zomaar veertig centimeter minder water staan. Dat maakt op sommige plekken het verschil tussen natte en droge voeten.

Op hoger gelegen gebieden is het effect van een extra kanaaltje veel minder. Daar is het ook niet het water uit de overstromende beek dat voor problemen zorgt, maar het regenwater dat op het doorweekte land blijft staan.

Toch scheelt het wel iets als in de laaggelegen gebieden een extra sloot is gegraven. Het maakt dat op sommige plekken het grondwater net vijf tot tien centimeter lager staat.

De moeite waard?

Is dat de moeite waard? Vraag het de inwoners van de Buitenman bij Lage Mierde, waar de Reusel wel tien keer buiten zijn oevers is getreden, en het antwoord zal waarschijnlijk zijn: doen! Ze wonen zo dicht bij de beek, en het maaiveld ligt daar zo laag, dat ze vaak al dagen voordat de beek overstroomt het vocht in hun muren omhoog zien kruipen. Het dagelijks bestuur van het waterschap trekt een andere conclusie. Dat heeft alles te maken met het tweekoppig monster dat het schap bestrijdt: wateroverlast én problematische droogte.

wel. Met onder meer een speciaal 'team hoogwater' wil de organisatie sneller kunnen reageren bij opkomende problemen. En komende tijd wordt verder gestudeerd op de vraag hoe regen en droogte beter in harmo nie kunnen worden gebracht.

► **Op hoger gelegen gebieden blijft vooral het regenwater op het land staan**

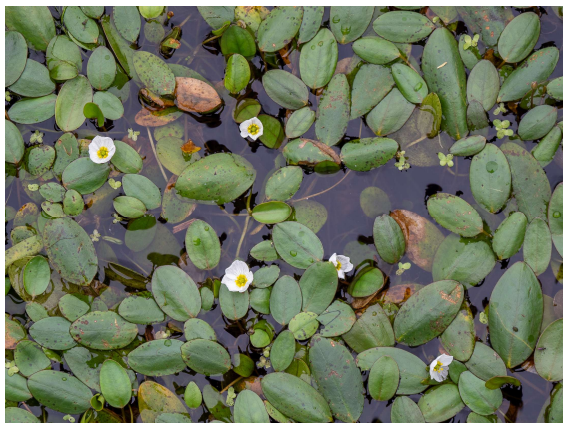
Witte loop, Strabrechtse heide

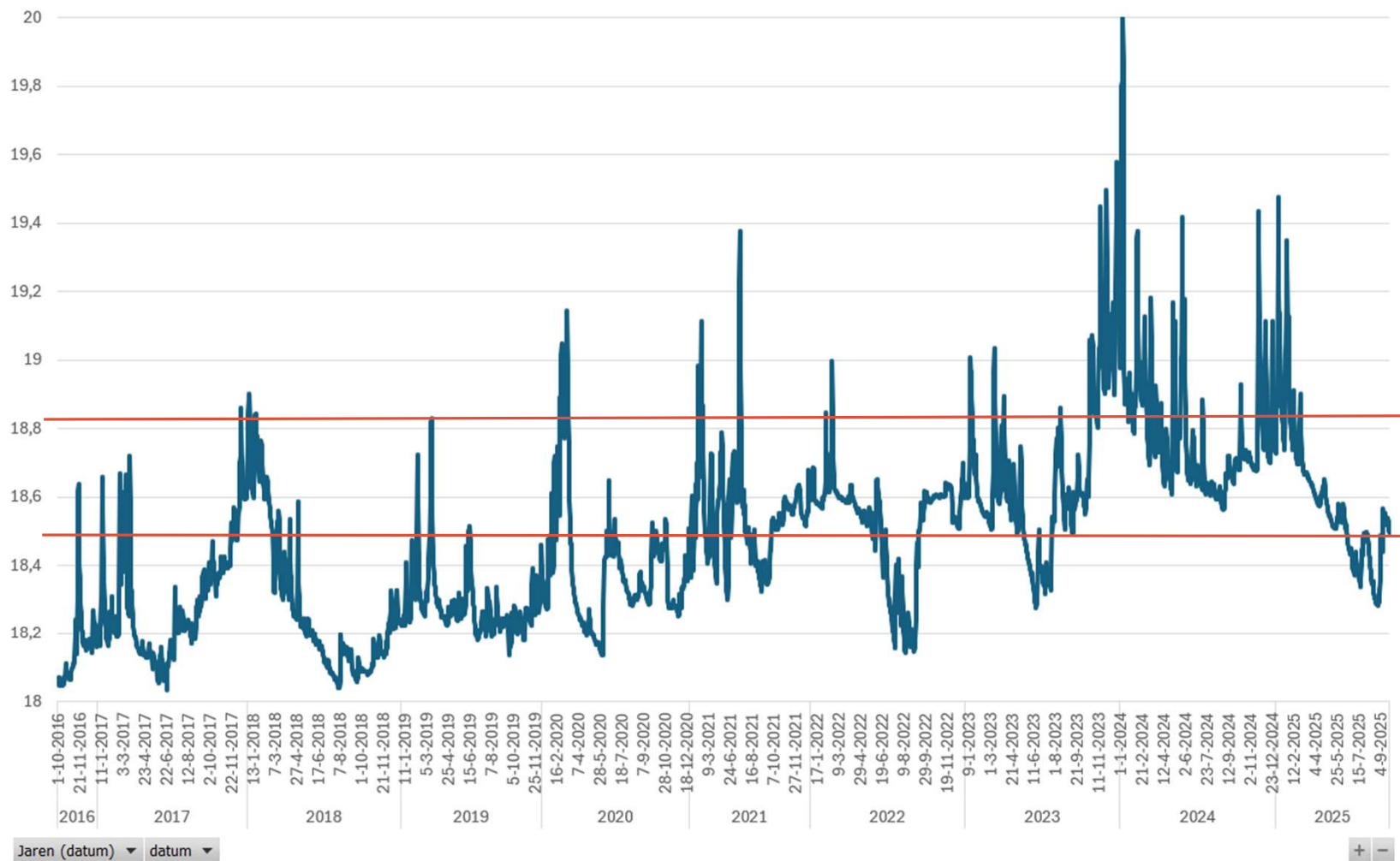
Augustus 2025

Watertransitie of revolutie?

Gemiddelde van Peil m+NAP

Witte loop, Strabrechtse heide

Vragen?

